

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Мордань Є.Ю.,

к.е.н., ст. викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Сумський державний університет, м. Суми

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна

u.mordan@uabs.sumdu.edu.ua

Онопрієнко Ю. Ю.,

аспірант, Сумський державний університет, м. Суми

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна

yuliyaonoprienko@gmail.com

У статті розроблено науково-методичний підхід до формування системи державного регулювання банківської системи на основі структурно-логічної моделі, в якій банківська система як об'єкт державного регулювання розглядається інтегровано, з виділенням мікрорівня та макrorівня. Обґрунтовано, що державне регулювання банківської системи має базуватись на результатах прогностичного аналізу, за допомогою якого Національний банк України досліджує стан об'єктів регулювання, зовнішні по відношенню до банківської системи та внутрішні фактори, визначає ключові загрози та ризики для досягнення цільових параметрів банківської системи на мікро- та макrorівнях. Сформовано теоретичні положення Концепції та Стратегії державного регулювання банківської системи на основі розвитку саме прогностичної складової та включення блоків сценарного аналізу та планування з обов'язковою наявністю декількох сценаріїв розвитку банківської системи, розроблених за результатами її прогностичного аналізу. Наголошено, що при цьому особлива увага має приділятися агрегуванню та опису релевантних варіацій майбутнього стану банківської системи, що не дублюють один одного, відповідно до яких на плановий період визначаються всі інші елементи цього програмного документа. Обґрунтовано, що інструменти регуляторного впливу ДРБС доцільно поділяти залежно від їх функціонального призначення на стратегічні (впливають на системні властивості банківської системи) та оперативні (впливають на поведінку банків другого рівня, забезпечуючи їх функціонування в бажаному стані з адаптованістю до умов середовища реалізації регуляторних впливів). Наголошено, що важливу роль у забезпеченні ефективності державного регулювання банківської системи у межах розробленої структурно-логічної моделі відіграє контроль та моніторинг на всіх його етапах.

Ключові слова: банківська система, державне регулювання, концепція, стратегія.

DOI: 10.21272/1817-9215.2020.1-10

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Масштабні зміни, що відбуваються сьогодні у світовій фінансовій системі, супроводжуються значними потрясіннями в усіх сферах економічної діяльності та кардинально впливають на розвиток вітчизняної банківської системи. Без сумніву, банківська система здійснює вкрай важливий вплив на темпи, спрямованість і ефективність економічних перетворень, що відбуваються в країні. Банки, здійснюючи грошові розрахунки та кредитування суб'єктів господарської діяльності, виступають найбільш активними учасниками грошово-кредитних відносин, забезпечують грошовий обіг та перерозподіл капіталів. Все вище зазначене зумовлює необхідність здійснення регулювання банківської системи на державному рівні.

Тому першочерговим завданням в контексті формування банківської системи, яка б ефективно виконувала покладені на неї функції, особливо в умовах зміцнення глобалізаційних тенденцій світових фінансів та поширення кризових явищ на міжнародному та національному ринках, є розробка нових та удосконалення існуючих підходів до формування системи державного регулювання банківської системи.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Формування теоретичного підґрунтя для дослідження державного регулювання банківської системи зроблено в роботах таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як Б. П. Адамик, Ф. Аллен, Г. Гарсія, А. Деміргук-Кант, Е. Детрагіарше, І. І. Д'яконова,

Г. Т. Карчева, О. А. Колодій, В. М. Кремень, С. В. Науменкова, А. Шварц та інших. Науковці пропонують власні підходи до формування методичного забезпечення державного регулювання банківської системи (далі – ДРБС), при цьому їх науковий доробок адаптований до умов функціонування банківської системи України.

Узагальнення наукових результатів, отриманих вищезазначеними та іншими вченими, дозволили визначити необхідність подальших досліджень у напрямку удосконалення теоретичних засад формування системи ДРБС в умовах зростання невизначеності середовища реалізації регуляторних впливів з акцентом на прогнозу складову та застосування інструментів регулювання та нагляду на макро- та мікрорівні з контролем та моніторингом на всіх етапах.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є розробка науково-методичного підходу до формування системи державного регулювання банківської системи на основі структурно-логічної моделі, яка базується на результатах прогнозування стану об'єктів державного регулювання банківської системи.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ефективна система ДРБС України в сучасних умовах є об'єктивною необхідністю, оскільки обґрунтовує заходи щодо досягнення цілей ДРБС в контексті забезпечення необхідних її параметрів в умовах несприятливого впливу зовнішніх та внутрішніх факторів та постійного зростання рівня невизначеності їх змін.

У результаті проведеного дослідження сформовано структурно-логічну модель системи ДРБС, в якій послідовно реалізуються процедури розробки Концепції та Стратегії ДРБС з введенням контуру прогнозного аналізу та диференційованого застосування інструментів регулювання та нагляду на макро- та мікрорівнях з контролем та моніторингом на всіх етапах (рис. 1).

Основою системи ДРБС відповідно до розробленої структурно-логічної моделі має бути сформована Концепція ДРБС (далі – Концепція), в якій банківська система як об'єкт розглядається інтегровано, з виділенням мікрорівня (банківська система в розрізі елементів, що її формують) та макрорівня (банківська система як система з притаманними їй системними ефектами), при цьому обов'язково створено та безперервно використовується прогнозування стану зовнішніх та внутрішніх факторів впливу, а інструменти ДРБС застосовуються диференційовано залежно від рівня регулювання (на мікро- та макрорівнях).

Концепція має передбачати якісну зміну характеристик ДРБС, а саме зміну його інтенсивності залежно від стану середовища реалізації регуляторних впливів, а також варіювання в цілях та інструментах ДРБС на окремих фазах розвитку банківської системи.

Основною метою розробки та реалізації Концепції є створення ефективної та незалежної системи ДРБС на мікро- та макрорівнях задля формування банківської системи, що виконує притаманні їй функції без загрози втрати фінансової стабільності та максимально узгоджує інтереси зацікавлених осіб:

- держави, метою якої є забезпечення здатності банківської системи позитивно впливати на економічний розвиток країни;
- споживачів (юридичних і фізичних осіб), цілями яких є забезпечення задоволеності якістю, обсягом, вартістю та асортиментом послуг банків, незалежно від фаз економічного циклу; захист їх прав;
- банків – забезпечення максимізації вартості банківського бізнесу без загрози втрати фінансової стабільності.

Задля ефективної реалізації цих завдань, Концепція ДРБС має передбачати якісну зміну характеристик ДРБС, а саме зміну інтенсивності державного регулювання залежно від стану економіки країни, а також варіювання в цілях та інструментах державного регулювання на окремих фазах розвитку банківської системи.

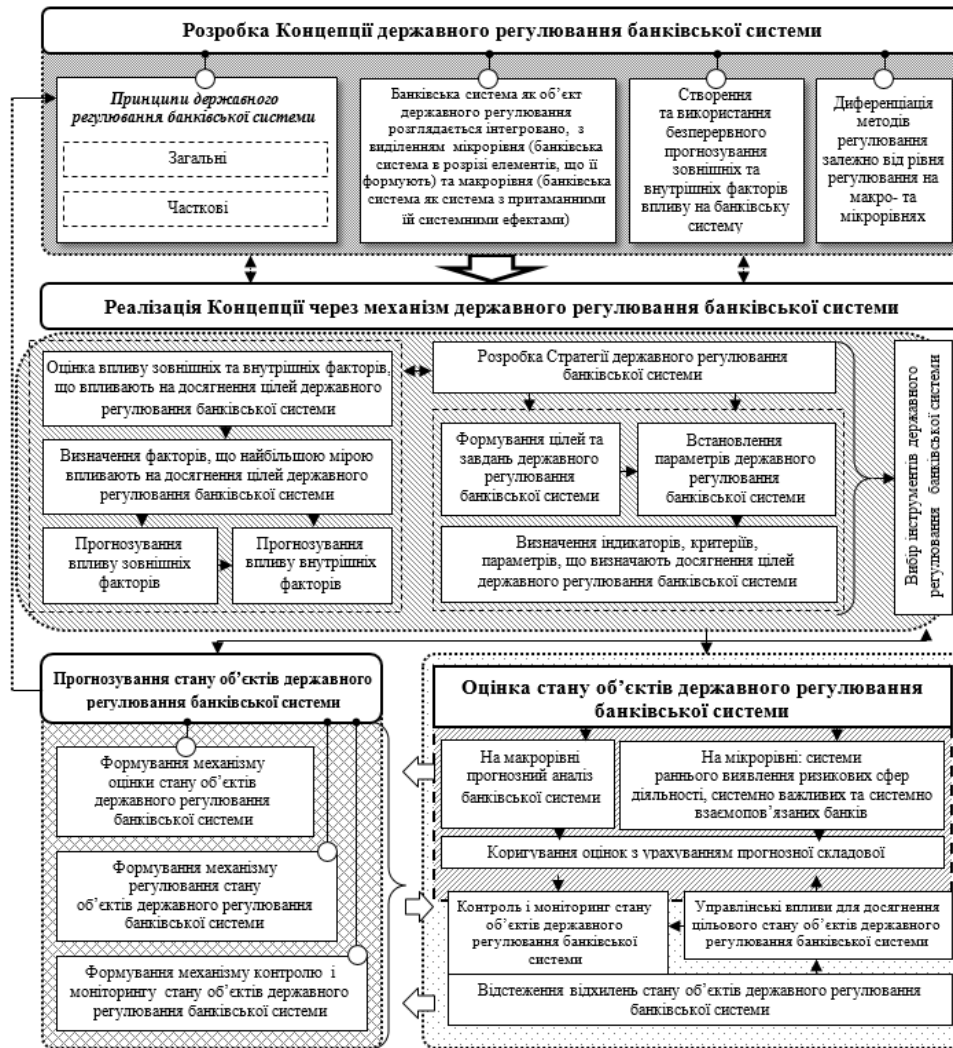

Рисунок 1 – Структурно-логічна модель системи державного регулювання банківської системи України [авторська розробка]

Рациональні зміни в банківській системі вимагають розгляду проблем її державного регулювання у взаємозв'язку з проблемами інституціональної побудови фінансової системи країни у межах загальної концепції побудови системи державного регулювання економіки та інститутів громадянського суспільства [4].

Композиційно Концепцію ДРБС України пропонуємо формувати за такими елементами, як загальні положення, понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічна, аналітична, змістована та заключна частини.

За результатами проведеного дослідження визначено, що банківська система України функціонує в складних умовах при значному рівні невизначеності зовнішніх та внутрішніх факторів, що чинять на неї вплив. При цьому для ДРБС важливими є не значення цих факторів як таких, а ті загрози, які вони створюють для досягнення цілей її регулювання. При цьому наголошуємо на тому, що за результатами регуляторних впливів банківська система не має генерувати нові ризики або збільшувати масштаб ризиків, що існують в економіці країни.

Зважаючи на зазначене, вважаємо, що ДРБС, відповідно до розробленої нами структурно-логічної моделі, має базуватись на результатах прогнозування стану об'єктів ДРБС, а інструментарій державного регулювання, визначений за його результатами, має забезпечувати досягнення поставлених цілей, при цьому регуляторні вимоги не мають бути надлишковими і не мають знижувати активність банківської системи.

Відповідно до цього, в основу розробленої структурно-логічної моделі системи ДРБС покладена прогнозна складова, що передбачає визначення майбутнього стану банківської системи та її елементів як окремих об'єктів державного регулювання, та здатності Національного банку України як суб'єкта державного регулювання ефективно його змінювати відповідно до цілей державного регулювання на основі всеохоплюючого аналізу, застосовуючи певний набір принципів та методів його проведення.

Прогнозний аналіз у ДРБС являє собою процес, за допомогою якого суб'єкти ДРБС досліджують зовнішні по відношенню до банківської системи та внутрішні фактори для того, щоб: визначити основні ризики для досягнення цільових параметрів банківської системи, сформувані аналітичне підґрунтя для розробки Стратегії державного регулювання і застосування відповідних заходів державного регулювання та мікро- та макрорівнях.

До прогнозного аналізу банківської системи, в межах розробленої структурно-логічної моделі, вважаємо за доцільне включати зовнішні фактори на мега- та макрорівнях та внутрішні фактори, що генеруються об'єктами державного регулювання.

В узагальненому вигляді запропонована технологія прогнозного аналізу банківської системи у розробленій структурно-логічній моделі з визначенням інструментарію представлена на рисунку 2.

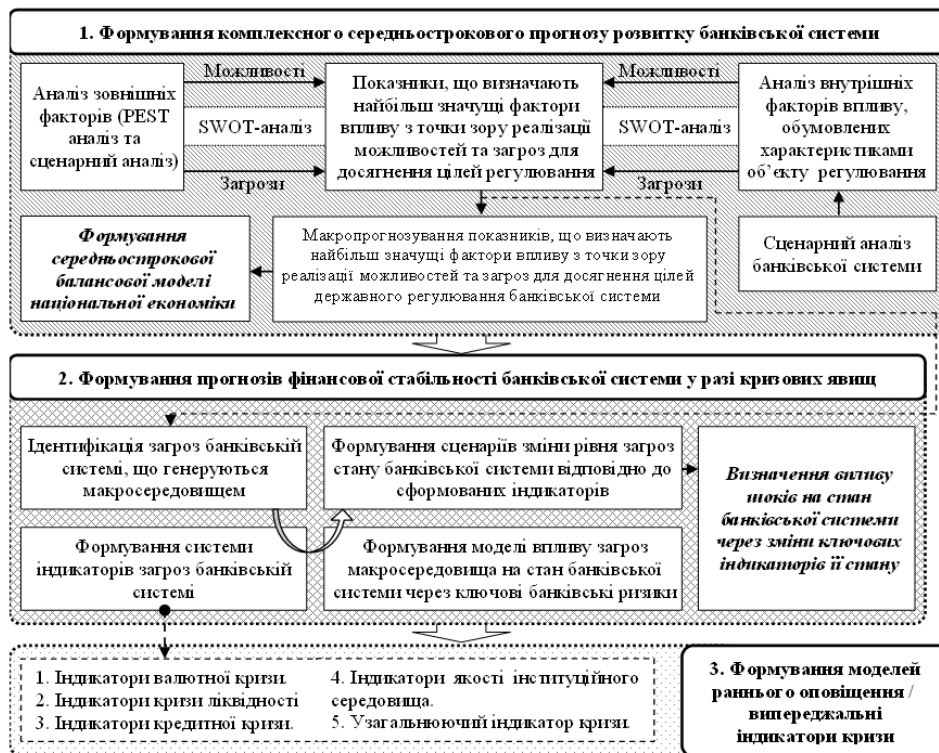

Рисунок 2 – Технологія прогнозного аналізу банківської системи у структурно-логічній моделі ДРБС [авторська розробка]

До інструментарію, що пропонується для застосування у прогностичному аналізі банківської системи, можуть бути віднесені PEST-аналіз, SWOT-аналіз, сценарний аналіз, макро стрес-тестування, макро прогнозування, моделі раннього оповіщення/випереджальні індикатори кризи та інші.

У результаті прогностичного аналізу банківської системи, відповідно до запропонованого нами підходу, детермінуються ключові зовнішні та внутрішні фактори, що матимуть визначальний вплив на досягнення цілей ДРБС та, за допомогою сценарного аналізу та макро-стрес-тестування, їх ймовірні зміни; вплив на стан об'єктів ДРБС на мікро- та макрорівнях; ресурси й компетенції Національного банку України як суб'єкту ДРБС.

У процесі функціонування такої системи будуть систематично переглядатися пріоритети макропроденційного нагляду та регулювання для збереження гнучкості та вчасного реагування на нові особливості банківського ринку та умов, в яких реалізуються регуляторні впливи.

По завершенню процесу прогностичного аналізу, відповідно до розробленої структурно-логічної моделі, має відбуватись конкретизація цілей ДРБС у плановому періоді та критеріїв їх досягнення. Отримані дані слугують основою розробки Стратегії ДРБС як деталізованої сукупності рішень по забезпеченню досягнення цілей функціонування банківської системи з урахуванням умов середовища реалізації регуляторних впливів, базуючись на ефективному застосуванні інструментів ДРБС.

Вона має містити чіткі цільові орієнтири ДРБС з точки зору потреб соціально-економічного розвитку країни та модернізації банківської системи, сформульовані конкретні задачі в контексті визначених цільових орієнтирів, стратегії їх реалізації, індикатори та строки виконання.

У найбільш загальному вигляді технологія розробки і реалізації Стратегії ДРБС відповідно до розробленої структурно-логічної моделі наведена на рисунку 3.

Вважаємо, що при розробці Стратегії ДРБС Національний банк України має базуватись на результатах сценарного планування, тобто передбачати обов'язкову наявність декількох сценаріїв розвитку банківської системи, сформованих за результатами її прогностичного аналізу (базовий, оптимістичний та песимістичний). Відповідно до них на плановий період розробляється набір альтернативних стратегій, реалізація яких забезпечуватиме досягнення поставлених цілей, зокрема, в умовах значної невизначеності середовища реалізації регуляторних впливів та зростання генерованих ним загроз.

Сценарії розвитку банківської системи формуються з послідовних комбінацій зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на неї, при цьому особлива увага має приділятися агрегуванню та опису релевантних варіацій майбутнього стану банківської системи, що не дублюють один одного, відповідно до яких на плановий період визначаються всі інші елементи цього програмного документу (цільові орієнтири; стратегічні заходи та оперативні програми їх реалізації).

Відповідно до сформованих сценаріїв та визначених цільових орієнтирів здійснюється розробка заходів щодо реалізації Стратегії ДРБС та формування оперативних програм, при цьому оптимальним вважається такий набір заходів, реалізація яких є доцільною за будь-якого сценарію розвитку банківської системи.

Оцінку ступеню взаємовпливу сценаріїв розвитку банківської системи та розроблених альтернативних стратегій її державного регулювання доцільно здійснювати з використанням сценарно-стратегічної матриці (табл. 1, 2), яка дозволяє: визначити, наскільки залежить досягнення цілей ДРБС від можливих сценаріїв розвитку банківської системи; надати оцінку сценаріям, розподіливши їх на оптимістичний, песимістичний та базовий; оцінити ефекти від кожної з розроблених стратегій у випадку реалізації того чи іншого сценарію розвитку банківської системи.

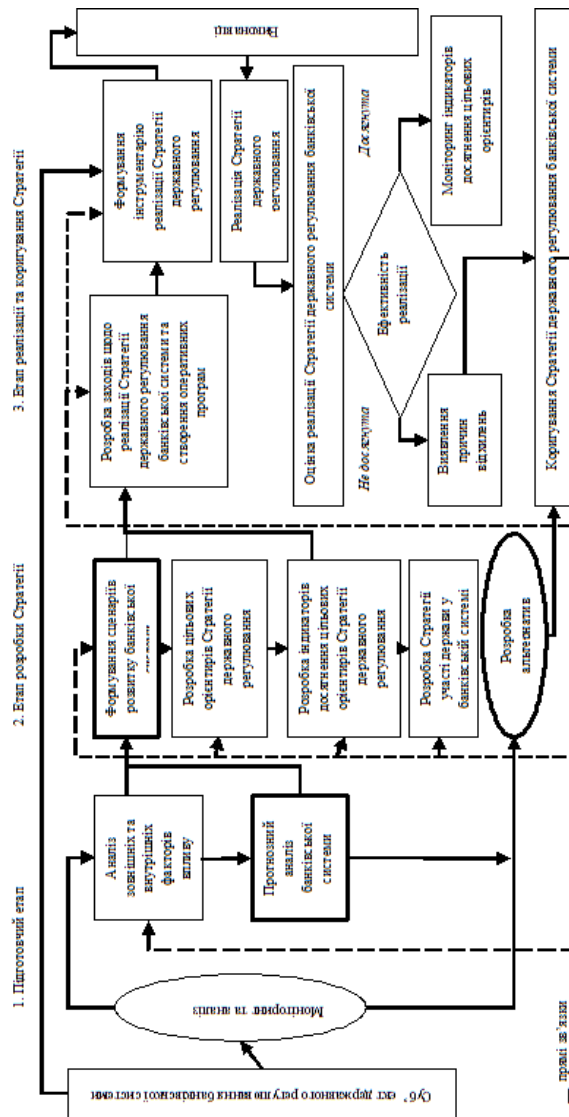

Рисунок 3 – Технологія розробки і реалізації Стратегії ДРБС [авторська розробка]

Таблиця 1 – Аналіз сценарно-стратегічної матриці за ймовірністю настання сценарію розвитку банківської системи та його впливу на можливість реалізації Стратегії розвитку банківської системи

		Сценарій 1	Сценарій 2	Сценарій n	
Стратегія 1	Ймовірність	P11	P12	P13	$\Sigma P 1i \times V 1i$
	Вплив	V11	V12	V13	$i = 1, \dots, n$
Стратегія 2	Ймовірність	P21	P22	P23	$\Sigma P 2i \times V 2i$
	Вплив	V21	V22	V23	$i = 1, \dots, n$
Стратегія k	Ймовірність	P31	P32	P33	$\Sigma P 3i \times V 3i$
	Вплив	V31	V32	V33	$i = 1, \dots, n$
		$\Sigma P j1 \times V j1$ $j = 1, \dots, k$	$\Sigma P j2 \times V j2$ $j = 1, \dots, k$	$\Sigma P j3 \times V j3$ $j = 1, \dots, k$	

Таблиця 2 – Аналіз сценарно-стратегічної матриці за ефектом від реалізації кожної з можливих стратегій у разі актуалізації того чи іншого сценарію розвитку банківської системи

	Сценарій 1	Сценарій 2	Сценарій n	$\Sigma P_n \times W_{kn}$
	p1	p2	pn	
Стратегія 1	W11	W12	W1n	$\Sigma P_i \times W_{1i}, i = 1, \dots, n$
Стратегія 2	W21	W22	W2n	$\Sigma P_i \times W_{2i}, i = 1, \dots, n$
Стратегія 3	W31	W32	W3n	$\Sigma P_i \times W_{3i}, i = 1, \dots, n$
Стратегія k	Wk1	Wk2	Wkn	$\Sigma P_i \times W_{ki}, i = 1, \dots, n$

P_i – ймовірність реалізації сценарію i , при $i = 1, \dots, n$

Реалізація Стратегії ДРБС є критичним процесом, оскільки приводить до досягнення цілей ДРБС, і включає в себе декілька видів діяльності, які якісно різняться між собою: розробку оперативних програм і планів, їх виконання; контроль та моніторинг; аналіз і оцінку діяльності об'єктів та суб'єктів ДРБС.

Відповідно до розроблених Концепції та Стратегії ДРБС має формуватись інструментарій ДРБС. Для реалізації Концепції та Стратегії ДРБС вважаємо за доцільне інструменти регуляторного впливу ДРБС доцільно поділяти, залежно від їх функціонального призначення, на стратегічні та оперативні.

Для стратегічної перебудови банківської системи України доцільно використовувати інструменти, що впливають на системні властивості банківської системи, при цьому відбувається зміна її внутрішнього стану у визначеному Концепцією та Стратегією ДРБС напрямку, а для оперативних перетворень – інструменти, що впливають на поведінку банків другого рівня, забезпечуючи їх функціонування в бажаному стані з адаптованістю до умов середовища реалізації регуляторних впливів.

За допомогою запровадження стратегічних інструментів державного регулювання банківська система України має набути параметрів та властивостей, що дадуть змогу сформувати таку її структуру, яка буде ефективно функціонувати, виконуючи покладені на неї функції, швидко та адекватно пристосовуватися до впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, мати здатність до саморегуляції та саморозвитку.

Результатом цього має стати недопущення кризових явищ у майбутньому, санація банківської системи в цілому, у тому числі така зміна характеристик її структури, що забезпечить підвищення ефективності реалізації притаманних їй функцій.

Застосування оперативних інструментів ДРБС здійснюється з метою стимулювання чи коригування напрямку розвитку національної банківської системи чи окремих процесів, що в ній відбуваються. Поступальні зміни у поведінці та діяльності банків другого рівня повинні забезпечити стабільне функціонування банківської системи, при цьому узгоджуватись з економічною політикою, оскільки банківська система здатна суттєво впливати на економічний стан держави.

У 2018 році Національним банком України затверджено Стратегію макропруденційної політики, у якій докладно й доступно описано систему макропруденційного регулювання та як НБУ застосовуватиме його в Україні. Розроблена Стратегія сприятиме прозорості, зрозумілості та передбачуваності макропруденційної політики для учасників фінансового ринку. Це підвищить її ефективність у досягненні основної мети – фінансової стабільності в Україні [7].

У Стратегії зазначається суть, цілі, принципи та інструменти макропруденційної політики, особливості макропруденційного регулювання та практичні питання реалізації макропруденційної політики в Україні. У ній НБУ заострює увагу на ключових ризиках, реалізація яких може порушити нормальне функціонування фінансового сектору, та способах протидії їм. Також наведено перелік макропруденційних інструментів, які НБУ використовує або використовуватиме згодом, щоб забезпечити фінансову стабільність [7].

Такий формалізований процес аналізу фінансової стабільності банківської системи з метою виявлення зростання рівня ризиків банківської системи та прогнозування виникнення системних криз у майбутньому є вкрай необхідним сьогодні.

На сьогодні у напрямку реформування фінансового сектору підвищили фінансову стійкість та прозорість банків. Законами посилено відповідальність керівників банків та пов'язаних з банком осіб за заподіяння шкоди банку. Створено правове підґрунтя для проведення спрощеної капіталізації та реорганізації банків, у тому числі шляхом перетворення банку на фінансову компанію. Запроваджено системне макропруденційне регулювання, налагоджено систему регулярної оцінки якості активів та стрес-тестування банків, упроваджено нові підходи до оцінки кредитних ризиків, що відповідають вимогам Базельських рекомендацій. Щоб підвищити надійність та стабільність банківської системи, захистити інтереси кредиторів і вкладників банків створено Кредитний реєстр НБУ. У результаті проведених заходів банківська система є прибутковою другий рік поспіль, що сприяє підвищенню її капіталізації та стійкості до негативних шоків [8].

Зокрема, на початку 2020 року розроблено та затверджено Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року, у якій також робиться акцент на необхідності подальшої реалізації та удосконалення інструментів макропруденційного аналізу. Стратегія передбачає розвиток фінансового сектору за п'ятьма основними напрямками: зміцнення фінансової стабільності; сприяння макроекономічному розвитку та зростанню економіки; розвиток фінансових ринків; розширення фінансової інклюзії; впровадження інновацій у фінансовому секторі [8].

Національний банк України має забезпечити тісний зв'язок між макропруденційним та мікропруденційним аналізом з метою фокусування останнього на найбільш ризикових сферах.

Важливу роль у забезпеченні ефективності ДРБС у межах розробленої структурно-логічної моделі відіграє контроль, під яким пропонуємо розуміти сукупність дій Національного банку України як суб'єкта державного регулювання, спрямовану на постійне спостереження за факторами, що впливають на досягнення цілей ДРБС, з метою своєчасного виявлення відхилень фактичного стану об'єктів державного регулювання від визначеного Концепцією та Стратегією ДРБС, та прийняття оперативних рішень, що забезпечують нормалізацію його рівня [5].

У межах розробленої структурно-логічної моделі ДРБС ключовим інструментом контролю є моніторинг, що являє собою процес інструментального, інформаційно-забезпеченого, безперервного спостереження за окремими параметрами об'єктів ДРБС, критично важливих для забезпечення досягнення цілей ДРБС з метою своєчасного здійснення коригуючих впливів, за алгоритмом, представленим на рисунку 4.

Ключовими елементами моніторингу відповідно до розробленого підходу є: формування системи показників, за якими буде здійснюватись моніторинг; визначення контрольних періодів з урахуванням рівня невизначеності та мінливості середовища реалізації регуляторних впливів; розробка адекватних рівню відхилень та причин, що їх викликали, коригуючих дій щодо усунення виявлених відхилень.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження розроблено науково-методичний підхід до формування системи ДРБС на основі структурно-логічної моделі, в якій банківська система як об'єкт ДРБС розглядається інтегровано, з виділенням мікрорівня (банківська система в розрізі елементів, що її формують) та макрорівня (банківська система як система з притаманними їй системними ефектами), з введенням контуру прогнозного аналізу та диференційованого застосування інструментів регулювання та нагляду на макро- та мікрорівнях з контролем та моніторингом на всіх етапах.

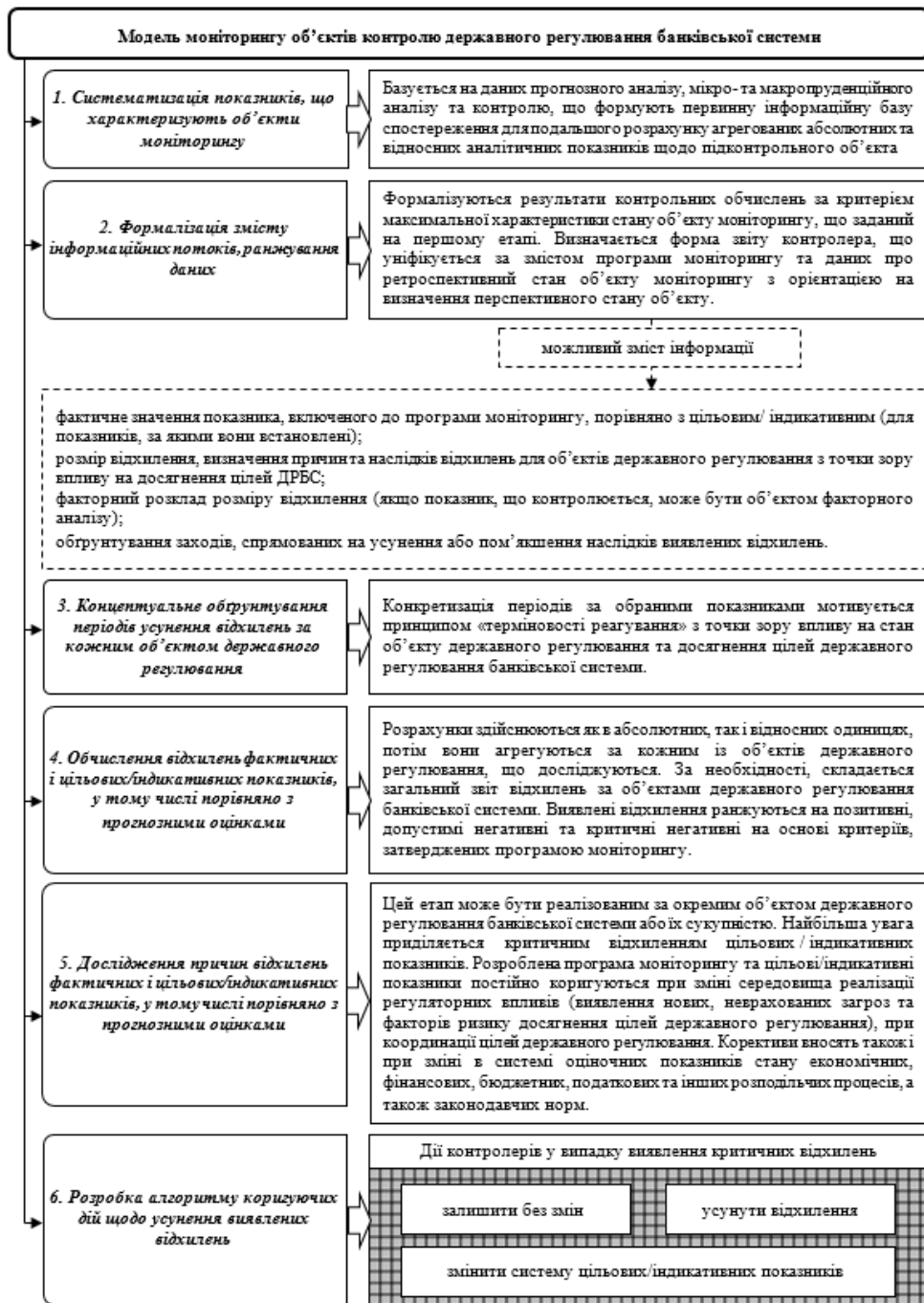

Рисунок 4 – Алгоритм моніторингу для забезпечення досягнення цілей ДРБС
[авторська розробка]

Доведено, що ДРБС України має базуватись на результатах прогнозного аналізу, за допомогою якого Національний банк України досліджує стан об'єктів ДРБС, зовнішні по відношенню до банківської системи та внутрішні фактори, визначає ключові загрози та ризики для досягнення цільових параметрів банківської системи на мікро- та макрорівнях.

Отримані за його результатами дані слугують основою розробки Стратегії ДРБС як деталізованої сукупності рішень по забезпеченню досягнення цілей функціонування банківської системи з урахуванням умов середовища реалізації регуляторних впливів, базуючись на ефективному застосуванні інструментів ДРБС.

Обґрунтовано, що при розробці Стратегії ДРБС має використовуватись сценарне планування з обов'язковою наявністю декількох сценаріїв розвитку банківської системи, розроблених за результатами її прогнозного аналізу. Наголошено, що при цьому особлива увага має приділятися агрегуванню та опису релевантних варіацій майбутнього стану банківської системи, що не дублюють один одного, відповідно до яких на плановий період визначаються всі інші елементи цього програмного документа (цільові орієнтири; стратегічні заходи та оперативні програми їх реалізації).

Обґрунтовано, що інструменти регуляторного впливу ДРБС доцільно поділяти залежно від їх функціонального призначення на стратегічні (впливають на системні властивості банківської системи) та оперативні (впливають на поведінку банків другого рівня, забезпечуючи їх функціонування в бажаному стані з адаптованістю до умов середовища реалізації регуляторних впливів).

SUMMARY

The article develops a scientific and methodological approach to the formation of the state regulation of the banking system on the basis of a structural-logical model, in which the banking system is considered as an object of state regulation, with the allocation of micro-levels and macro-levels. It is substantiated that the state regulation of the banking system should be based on the results of the forecast analysis by which the National Bank of Ukraine investigates the state of the objects of regulation, external to the banking system and internal factors, identifies key threats and risks for reaching the target parameters of the banking system on micro - and macro levels. The theoretical provisions of the Concept and Strategy of the State Regulation of the Banking System have been formed on the basis of the development of the forecast component and the inclusion of blocks of scenario analysis and planning with the obligatory presence of several scenarios of the development of the banking system, developed as a result of its forecast analysis. It is emphasized that special attention should be paid to the aggregation and description of relevant variations of the future state of the banking system, which do not duplicate each other, according to which all other elements of this programming document are determined for the planning period. It is substantiated that the instruments of regulatory influence of DRBS should be divided according to their functional purpose into strategic (affect the systemic properties of the banking system) and operational (affect the behavior of second-tier banks, ensuring their functioning in the desired state with adaptability to the environment of the regulatory environment). It is emphasized that control and monitoring at all stages of the banking system is developed in the framework of the developed structural and logical model.

Keywords: banking system, state regulation, Concept, Strategy.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карчева Г.Т. Ефективність та конкурентоспроможність банківської системи України : монографія / за заг. ред. Г. Т. Карчевої. Київ : ДВНЗ "Університет банківської справи", 2016. 279 с.
2. Кремень В.М. Методологічні засади розвитку фінансового нагляду в Україні : дис. ... д-ра екон. наук, спец.: 08.00.08. Суми, 2018. – 536 с.
3. Міщенко В.І. Система інструментів макропруденційного регулювання та їх використання в Україні. *Наукові праці Науково-дослідного фінансового інституту*. 2016. № 4. С. 34-45.
4. Мордань Є.Ю. Сутність, мета і завдання концепції державного регулювання банківської системи. *Антикризове фінансове управління в системі забезпечення соціально-економічного розвитку території* : матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 27 березня 2015 року Луцьк, 2015. С. 62-64.
5. Мордань Є.Ю. Контроль як елемент забезпечення ефективності державного регулювання банківської системи. *Модернізація фінансово-кредитної системи України: виклики глобалізації* : матер. III всеукр. наук.-практ. інтернет – конф., м. Кривий Ріг, 20 березня 2018 року Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. – С. 53-56.
6. Науменкова С. В. Макропруденційні інструменти в механізмі забезпечення фінансової стабільності. *Фінанси України*. 2015. № 10. С. 53–76.
7. Стратегія макропруденційної політики. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/files/zgNZIvZgKdapdeO> (дата звернення: 28.02.2020).
8. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. *Національний банк України*. URL : <https://bank.gov.ua/news/all/regulatory-finansovogo-rinku-zatverdili-strategiyu-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku> (дата звернення: 28.02.2020).

REFERENCES

1. Karcheva G.T. (2016) *Efektivnist ta konkurentospromozhnist bankivskoi systemy Ukrainy* [Efficiency and competitiveness of the Ukrainian banking system]. Kiev: State University of Banking. (in Ukrainian)
2. Kremen V.M. (2018) *Metodologichni zasady rozvytku finansovogo nagljadu v Ukraini* [Methodological principles of financial supervision development in Ukraine] (PhD Thesis). Sumy: Sumy State University.
3. Mishhenko V.I. (2016) Systema instrumentiv makroprudencijnogo reguljuvannja ta ih vykorystannja v Ukraini [System of macroprudential regulation tools and their use in Ukraine]. *Research Papers of the Research Financial Institute*. vol. 4. pp. 34-45.
4. Mordan Ye. (2015) Sutnist, meta i zavdannja koncepcii derzhavnogo reguljuvannja bankivskoi systemy [The essence, purpose and objectives of the concept of state regulation of the banking system]. Proceedings of the *Antykryzove finansove upravlinnja v systemi zabezpechennja socialno-ekonomichnogo rozvytku terytorij (Ukrainian, Lutsk, March 27, 2015)*, pp. 62-64.
5. Mordan Ye. (2018) Kontrol jak element zabezpechennja efektyvnosti derzhavnogo reguljuvannja bankivskoi systemy [Control as an element of ensuring the efficiency of state regulation of the banking system]. Proceedings of the *Modernizacija finansovo-kredytnei systemy Ukrainy: vyklyky globalizacii (Ukrainian, Krivoy Rog, March 20, 2018)*, pp. 53-56.
6. Naumenkova S.V. (2015) Makroprudencijni instrumenty v mehanizmi zabezpechennja finansovoi stabilnosti [Macroprudential tools in the financial stability mechanism]. *Finance of Ukraine*. vol. 10. pp. 53-76.
7. Strategija makroprudencijnoi polityky [Macroprudential policy strategy]. National Bank of Ukraine. URL : <https://bank.gov.ua/files/zgNZIvZgKdapdeO> (accessed: 28.02.2020).
8. Strategija rozvytku finansovogo sektoru Ukrainy do 2025 roku [Strategy of development of the financial sector of Ukraine until 2025]. National Bank of Ukraine. URL : <https://bank.gov.ua/news/all/regulyatori-finansovogo-rinku-zatverdili-strategiyu-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku> (accessed: 28.02.2020).